

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku B.W.
przy uczestnictwie W.W.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 14 lipca 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej oddalenia apelacji wnioskodawczyni,**
- 2) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej w pozostałej części,**
- 3) oddala wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestnik W.W. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 14 lipca 2016 r., którym częściowo zmieniono postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 29 października 2015 r., w przedmiocie podziału majątku wspólnego B. i W.W., oddalono apelację uczestnika w części i apelację wnioskodawczyni w całości. Jako zakres zaskarżenia uczestnik

wskazał postanowienie sądu drugiej instancji w całości, odpowiednio formułując wniosek skargi.

Sąd Najwyższy zważył:

1. Apelacja wnioskodawczyni, wniesiona od postanowienia Sądu Rejonowego w części kwestionującej oddalenie wniosku o zasądzenie na jej rzecz dalszej części kwoty dochodzonej tytułem rozliczenia nakładu z jej majątku odrębnego na majątek wspólny, została oddalona w całości. Judykatura przyjmuje zgodnie, że przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia jest pokrzywdzenie orzeczeniem, chyba że interes publiczny wymaga jego merytorycznego rozpoznania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r. III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108, której nadano moc zasady prawnej). Takie pokrzywdzenie (gravamen) zachodzi wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest obiektywnie w sensie prawnym niekorzystne dla skarżącego, gdyż z punktu widzenia skutków związanych z prawomocnością materialną, nie uzyskał takiej ochrony prawnej, którą zamierzał osiągnąć w postępowaniu poprzedzającym wydanie orzeczenia. Podstawą powyższego stanowiska jest ocena, że tylko potrzeba uzyskania ochrony prawnej (interesu prawnego) racjonalizuje możliwość korzystania ze środków zaskarżenia i nie narusza ich istoty. Prawomocne rozstrzygnięcie o oddaleniu apelacji wnioskodawczyni jest zgodne z interesem uczestnika, który ponadto nie powołał w skardze żadnych argumentów odnoszących się do przesłanek publiczno - prawnych.

Z tych względów skarga kasacyjna w przedstawionym zakresie jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

2. W pozostałym zakresie Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu

ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wymogiem skargi jest, obok złożenia wniosku, również jego uzasadnienie w aspekcie przyczyn oznaczonych w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 – nie publ.). Postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapadają bowiem podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Skarżący twierdzi, że Sąd Okręgowy błędnie zaniechał uchylenia postanowienia sądu pierwszej instancji ze względu na nierozpoznanie istoty sprawy, a swe stanowisko w zakresie nieuwzględniającym jego apelacji nienależycie uzasadnił. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 – nie publ.). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r.,

III PK 44/11, nie publ.). Przy tym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym – jego zdaniem – Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.). Przedstawienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania nie odpowiada powyższym wymaganiom, ponieważ już *prima facie* dostrzegalne jest, iż sąd pierwszej instancji istotę sprawy rozpoznał. Uzasadnienie rozstrzygnięcia w tej części zawiera dziesięć stron, obszernie odnosi do zarzutów apelacyjnych i motywacji przyczyn uznania ich za bezzasadne. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi jedynie wtedy, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji w ogóle nie odnosi się do materialnoprawnej podstawy żądania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., II UZ 13/17, z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CZ 4/17, z dnia 23 marca 2017 r., V CZ 11/17 – nie publ.). Istota sprawy polegała na ustaleniu składników majątku wspólnego oraz dokonaniu jego podziału. Sąd pierwszej instancji odniósł się do tych kwestii, a twierdzenia skargi mają w znacznej części charakter niedopuszczalnej, bo odnoszącej się do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, polemiki.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.